מנהיגות ונתינה

חוברת מנחה • מהדורה למורה

יצרה: רוית ראש בן ישי

מהדורה למורה

חפיסה על מנהיגות יומיומית, יוזמה, עבודת צוות והתנדבות. מתאימה לפני פרויקט קהילתי, לבחירת מועצת תלמידים או לשיח על מה כל אחד/ת יכול/ה לתת.

מטרת השיעור

התלמידים יבינו שמנהיגות ונתינה הן מעשים יומיומיים שכל אחד/ת יכול/ה לעשות, ויתכננו יחד יוזמה קטנה אחת לכיתה או לקהילה.

מערך שיעור – 45 דקות

דקות	שלב	מה עושים
0–5	פתיחה וחוקי השיח	מזכירים את חוקי השיח והזכות לומר "עובר". "המגדל הכי גבוה": קבוצות של 4–5 בונות בדקה וחצי מגדל מדפי נייר בלבד. אחר כך שואלים – מי הוביל/ה? איך זה קרה? מה עזר לקבוצה לעבוד יחד? – וזה פותח את השיח על מנהיגות.
5–10	המורה פותח/ת	המורה עונה ראשון/ה על הקלף: "מה זה בשבילך "מנהיג/ה"? תארו מישהו מהחיים שלכם שמתאים להגדרה – בלי שמות."
10–30	סבב קלפים	במעגל או בזוגות. מתחילים מהקלפים המומלצים. אחרי כל תשובה – הד קצר או מחמאה.
30–40	עיבוד במליאה	אילו סוגים שונים של מנהיגות שמענו היום בקבוצות? • מה הרעיון לנתינה שהכי הייתם רוצים להגשים ככיתה, ומה הצעד הראשון שלו? • איך אפשר לתת מקום גם לחברים שמובילים בשקט?
40–45	כרטיס יציאה	כתבו מעשה נתינה או יוזמה קטנה אחת שאתם מתחייבים לעשות השבוע.

קלפים מומלצים להתחלה

1. מה זה בשבילך "מנהיג/ה"? תארו מישהו מהחיים שלכם שמתאים להגדרה – בלי שמות.
2. אם היית מקבל/ת תקציב בלי הגבלה לשנות דבר אחד בשכונה או בקהילה, מה היית בוחר/ת?
3. ספרו על פעם שלקחתם יוזמה בלי שאף אחד ביקש מכם.
4. אם הייתם מקימים מיזם התנדבות בכיתה, במה הוא היה עוסק ולמי היה עוזר?
5. מה הופך קבוצה של אנשים לצוות טוב באמת, שכיף לעבוד בו?

נקודות רגישות

היזהרו מהשוואה בין "מנהיגים" ל"לא מנהיגים" בכיתה ומהצבעה על תלמידים בשמם; הדגישו שכל תפקיד בצוות חשוב. אם תלמיד/ה מספר/ת על עומס או על אחריות כבדה מדי בבית, פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

🤍 פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים. אנחנו לא מאבחנים – מקשיבים ומפנים.

כל הקלפים ושאלות ההעמקה

#	קלף	העמקה (חט״ע)
1	מה זה בשבילך ״מנהיג/ה״? תארו מישהו מהחיים שלכם שמתאים להגדרה – בלי שמות.	איזו תכונה שלו/ה היית רוצה לאמץ, ולמה?
2	אם היית מקבל/ת תקציב בלי הגבלה לשנות דבר אחד בשכונה או בקהילה, מה היית בוחר/ת?	מה הצעד הראשון והקטן שאפשר לעשות כבר עכשיו, גם בלי תקציב?
3	ספרו על פעם שלקחתם יוזמה בלי שאף אחד ביקש מכם.	מה גרם לך לקום ולעשות, ומה למדת מזה?
4	האם מנהיג/ה צריך/ה להיות הכי קולני/ת בחדר? למה? חט״ע	מה מנהיגות שקטה יכולה לעשות שמנהיגות קולנית לא?
5	איזה תפקיד את/ה בדרך כלל לוקח/ת בעבודה קבוצתית – המארגן/ת, הרעיונאי/ת, המבצע/ת, המקשיב/ה?	איזה תפקיד היית רוצה לנסות בפעם הבאה?
6	ספרו על מישהו שעזר לכם בלי לצפות לשום דבר בתמורה.	איך הנתינה שלו/ה השפיעה עליך?
7	לדעתך, מה ההבדל בין ״בוס/ית״ שנותן/ת הוראות לבין ״מנהיג/ה״ אמיתי/ת? חט״ע	מתי ראית מישהו עובר מצד אחד לצד השני?
8	אם הייתם מקימים מיזם התנדבות בכיתה, במה הוא היה עוסק ולמי היה עוזר?	איך הייתם מגייסים את כל הכיתה, גם את מי שפחות מתלהב/ת?
9	מה הדבר הקטן ביותר שעשית למען מישהו אחר והרגשת שזה שינה לו/ה את היום?	למה לפעמים דווקא הדברים הקטנים נזכרים הכי הרבה?
10	איזה כישרון שלך יכול לעזור לאחרים, גם אם עוד לא חשבת עליו ככה?	איפה הכישרון הזה הכי נחוץ עכשיו?
11	מה הופך קבוצה של אנשים לצוות טוב באמת, שכיף לעבוד בו?	ספר/י על צוות שהיית חלק ממנו – מה עבד ומה לא?
12	איך מגיבים כשאף אחד לא מתנדב ויש משימה שחייבת להיעשות?	מה עוצר אנשים מלהתנדב, ואיך אפשר להפוך את זה לקל יותר?
13	ספרו על רגע שבו הייתם צריכים להוביל משהו ולא הרגשתם מוכנים.	מה עזר לך להתמודד, ומה היית עושה אחרת היום?
14	מה הייתם עושים ביום הראשון אם הייתם נבחרים לייצג את השכבה?	איך היית דואג/ת שגם הקולות השקטים יישמעו?
15	האם נתינה צריכה להיות גלויה, או שהיא שווה יותר כשאף אחד לא יודע? חט״ע	מה ההבדל בין לעזור כדי שיראו לבין לעזור כי זה נכון?
16	למי בקהילה או בבית הספר מגיעה תודה גדולה שאף פעם לא נאמרה?	איך היית רוצה להגיד לו/ה תודה בצורה מיוחדת?
17	איך מנהיג/ה טוב/ה מתנהג/ת כשהקבוצה לא מסכימה איתו/ה? חט״ע	מתי נכון להתעקש ומתי נכון לוותר?
18	מה הייתם מלמדים ילדים צעירים מכם, אם הייתם מקבלים שעה בשבוע להדריך אותם?	מה הנתינה הזו הייתה נותנת גם לך?

19	איזו בעיה קטנה בכיתה או בבית הספר מפריעה לכם, ואיך הייתם פותרים אותה?	מי עוד היה צריך להיות שותף/ה כדי שהפתרון יצליח?
20	מה מנהיג/ה צריך/ה לעשות כשהוא/היא טועה מול כולם? **חט"ע**	האם הודאה בטעות מחלישה מנהיג/ה או מחזקת? למה?
21	ספרו על חוויה של התנדבות או עזרה לאחרים שנשארה איתכם.	מה קיבלת בחזרה, גם אם לא ציפית לזה?
22	איך אפשר להוביל דרך דוגמה אישית, בלי להגיד לאף אחד מה לעשות?	באיזה תחום את/ה כבר דוגמה לאחרים, אולי בלי לדעת?
23	מה מרגיש לך יותר טבעי – להוביל מקדימה או לתמוך מאחור?	איך שני התפקידים חשובים לאותה הצלחה?
24	איזה ערך הייתם רוצים שיוביל את הכיתה שלכם השנה?	איך הערך הזה ייראה ביום רגיל של לימודים?
25	כמה זמן בשבוע הייתם מוכנים להקדיש לנתינה, ומה היה הכי מתאים לכם לעשות?	מה היה גורם לך להתמיד בזה גם כשאין חשק?
26	ספרו על מישהו בכיתה שהוביל משהו טוב – בלי שם, רק מה הוא/היא עשה/תה.	מה היה עוזר לו/ה להרגיש שרואים אותו/ה?
27	איך מנהיגים קבוצה שבה יש אנשים שלא מסתדרים זה עם זה? **חט"ע**	מה החוק הראשון שהיית קובע/ת בקבוצה כזו?
28	האם כל אחד/ת יכול/ה להיות מנהיג/ה, או שזה משהו שנולדים איתו? **חט"ע**	איזו מיומנות של מנהיגות היית רוצה לתרגל השנה?
29	אם הייתם יכולים לשמח קבוצה אחת בקהילה – קשישים, ילדים, חיות, שכנים – מה הייתם מארגנים?	מה צריך כדי שהרעיון הזה יקרה באמת?
30	מה ההבדל בין לעזור למישהו לבין לעשות במקומו? **חט"ע**	מתי עזרה דווקא מחלישה, ואיך עוזרים נכון?
31	איזה משפט היית רוצה שאנשים יגידו עליך כמנהיג/ה בסוף השנה?	מה הצעד הראשון שיעזור למשפט הזה להתגשם?
32	ספרו על פעם שנתתם דבר שהיה חשוב לכם – זמן, חפץ או עזרה.	האם היה קשה לוותר? מה הרגשת אחר כך?
33	איך שומרים על אנרגיה כשמובילים פרויקט ארוך ומתעייפים באמצע?	מי יכול/ה לתמוך במנהיג/ה כשקשה לו/ה?
34	אם הכיתה הייתה "להקה", מה היה התפקיד שלך בה ולמה?	מה קורה כשכל אחד/ת מנגן/ת בתפקיד שמתאים לו/ה?

דף תלמיד – 🦁 מנהיגות ונתינה

שם: _____ כיתה: _____

בחרו שלושה קלפים מהשיחה היום, וכתבו תשובה קצרה לכל אחד.

קלף 1: _____

קלף 2: _____

קלף 3: _____

💬 **משפט ששמעתי היום מחבר/ה ונגע בי:**

מותר לא לענות על שאלה. 🤍 פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים

דף תלמיד – עולים 🌍

קִרְאוּ, עֲנוּ בְּמִשְׁפָּט אֶחָד. Read and answer • Прочитайте и ответьте

שְׁאֵלָה	English / Русский	תְּשׁוּבָה
מָה זֶה מַנְהִיג טוֹב אוֹ מַנְהִיגָה טוֹבָה?	What is a good leader? Что такое хороший лидер?	
אֵיךְ אַתָּה / אַתְּ עוֹזֵר / עוֹזֶרֶת לַאֲחֵרִים?	How do you help others? Как ты помогаешь другим?	
מִי עָזַר לְךָ / לָךְ כְּשֶׁהִגַּעְתָּ / כְּשֶׁהִגַּעְתְּ?	Who helped you when you arrived? Кто помог тебе, когда ты приехал(а)?	
מָה אַתָּה / אַתְּ אוֹהֵב / אוֹהֶבֶת לַעֲשׂוֹת בְּקְבוּצָה?	What do you like to do in a group? Что ты любишь делать в группе?	
מָה אֶפְשָׁר לְשַׁנּוֹת בַּכִּתָּה שֶׁלָּנוּ?	What can we change in our class? Что можно изменить в нашем классе?	
לְמִי אַתָּה / אַתְּ רוֹצֶה / רוֹצָה לְהַגִּיד תּוֹדָה?	Who do you want to say thank you to? Кому ты хочешь сказать спасибо?	

דף תלמיד – חנ"מ 🖼️

מקיפים את התמונה שמתאימה לי.

	מה עושה מנהיג/ה? ◯ 🗣️ מדבר/ת ◯ 👂 מקשיב/ה ◯ 🤝 עוזר/ת
	איך אני עוזר/ת לחבר/ה? ◯ 🎒 נושא/ת תיק ◯ ✏️ מסביר/ה ◯ 🤗 מחבק/ת
	אני רוצה לעזור. מה אני אומר/ת? ◯ 🙋 אפשר לעזור? ◯ 👍 אני כאן
	מה אני אוהב/ת בקבוצה? ◯ 🎨 ליצור ◯ 🗣️ לדבר ◯ 🏃 לזוז ◯ 👂 להקשיב
	איך עוזרים בכיתה? ◯ 🧹 לסדר ◯ 🌱 להשקות ◯ 📄 לחלק דפים
	למי אני נותן/ת? ◯ 🐶 קשישים ◯ 👶 ילדים קטנים ◯ 🐶 חיות ◯ 👥 חברים

כרטיסי יציאה – מנהיגות ונתינה

כתבו מעשה נתינה או יוזמה קטנה אחת שאתם מתחייבים לעשות השבוע.

שם (לא חובה): _____

כתבו מעשה נתינה או יוזמה קטנה אחת שאתם מתחייבים לעשות השבוע.

שם (לא חובה): _____

כתבו מעשה נתינה או יוזמה קטנה אחת שאתם מתחייבים לעשות השבוע.

שם (לא חובה): _____

כתבו מעשה נתינה או יוזמה קטנה אחת שאתם מתחייבים לעשות השבוע.

שם (לא חובה): _____